

PROTOKOLL 2019-12-11

Tid: Onsdag den 11 december kl. 10.45-16.30 svensk tid

Plats: Cape East, Haparanda

Närvarande: Johan Antti (ordförande), Timo Jokelainen, Pia Hulkoff, Bengt Niska, Marika Kylmämaa, Elli-Maria Kultima, Birgitta Isaksson, Matti Myllykangas, Kalervo Aska, Eugen Parviainen, Aino Hyöppinen (lämnade mötet efter § 14), Andreas Broman, Virve Sallisalmi och Camilla Ahlstrand

1. Mötets öppnande
Ordförande Johan Antti öppnade mötet kl 10:45.
2. Mötets beslutsförhet
Mötet konstaterades vara beslutsför.
3. Godkännande av ärendelistan
Ärendelistan godkändes.
4. Godkännande av föregående mötets protokoll
Föregående mötets protokoll blev godkänd.
5. Vikariat 2020-01-02 – 2021-05-31 beslutsprocess. Behörigheter, handläggning mm. i början av 2020 i kommissionen. Diskussion. Bilaga 5a,b,c,d (e-post meddelandena)
Kommissionen sökte vikarie till Virve Sallisalmi och fick fyra ansökan inom tidsramen. Efter diskussionen konstaterades att kommissionen förnyar rekryteringen. Ytterligare ville kommissionen ta reda på ifall Kari Kinnunen kan vikariera sekreterare under den tid då ordinarie vikarie blir vald och börjar sitt arbete. Kinnunen kontaktades och han tackade ja och var villig att ta emot tjänsten.

Beslut: *Kommissionen inleder en ny ansökningsrunda. De som sökte tjänsten under första rundan kan vara automatiskt med i processen om de själva vill. Till ansökningstext läggs till att även distans-arbete är möjligt dock högst 20 procent. Vid behov anlitar kommissionen headhunters för att hitta en kompetent vikarie. Innan man nominerar en ny vikarie ska Kari Kinnunen sköta sekreterartjänsten. Ordförandena förhandlar om detaljer med Kinnunen.*

6. Budgetuppföljning. För kännedom.
Sallisalmi presenterade kommissionens ekonomi. Efter november har kostnader varit 90 procent jämfört med den budgeterade nivån. I kommissionens årsbudget utgör löner och möten med mötesresor ca 80 procent så 20 procent är den som kan riktas själv.
Anslag som kommissionen får har varit på samma nivå i 5 år. Anslaget beviljas av jord- och skogsbruksministeriet i Finland och miljödepartementet i Sverige. Moment är gränsvattensamarbete.

7. Gränsälvsbidrag 2020. Annonsering i november, ansökningarna till kommissionen senast den 16 februari 2020. Broschyrer bilaga 7a,7b. För kännedom.
Beslut: *Annonsering och andra informationsåtgärder förnyas under januari.*
8. Planering av års 2020 verksamhet. Utkast om verksamhetsförslag, bilaga 8a, b. Diskussion om fokusområden.
Sallisalmi var handläggare i ärendet och sade att i bilagorna har hon listat ut preliminära idéer om års 2020 verksamhet. Det blev en diskussion och följande tema lyftes upp:
- Kommissionen fyller 10 år på hösten
- Kommissionens verksamhet ska riktas till vattendistriktet genom att hålla möten där och genom exkursioner. Kaunis Iron var ett förslag som besöksmål
- Lax- och öringskonferens kan hållas till exempel i Pajala
Om man organiserar konferenser ska man främst försöka hitta partner så att arrangemang inte belastar kansliet för mycket
- Stora projekt är på kommande till remiss såsom Outokumpu, Kaunis Iron, Hannukainen, möjligen Talgas grafitgruva i Vittangi
- Vindkraftsparker planeras i området vilka orsakar delade meningar bland turismnäring och vindkraftens byggentreprenörer
- Vattenförvaltningens planeringscykel 2021-2027 kommer med samråd under hösten. Man ska redigera en gemensam åtgärdsplan, så kallad Roof Plan för vattendistriktet
Beslut: *Utkast för verksamhetsplan 2020 redigeras i sekretariatet enligt diskussionen.*
9. Lapin Kalastusmatkailu ry / reg. förening. Bidragsansökan, Laxens År konferens i Olos, Muonio kommun 30-31 augusti 2019. Bilaga 9a, b, c.
Marika Kylmämaa jävade sig i punkt 9.
Bidrag ansöks av kommissionen då konferensen gjorde 1750 euro underskott. Myllykangas kritiserade evenemangets kostnader bl.a. på det att arrangörerna använde auditoriet i Olos fast Muonio kommun har mycket billigare auditorium ledig.
I diskussionerna framfördes att i fortsättning krävs budgeten i förväg.
Beslut: *Bidrag till Lapin Kalastusmatkailu ry beviljades enligt ansökan.*
10. Avloppsrapporten. Pressmeddelandeutkast, teman. För kännedom.
I avloppsrapporten har man rekommendationer och teman av vilka en del är för kommuner och en del för tillståndsmyndigheter. Kommissionen prioriterar i informering föreningar, invånare och områdets organisationer.
Pressmeddelandet ska innehålla rekommendationer för kommuner. I rapporten jämföras bl.a. reningssektorns sturktur och reningstekniker mellan länder och kommuner. I diskussionen konstaterades bl.a.
- Ärendet är högst aktuell i speciellt i svenska kommuner, som gör nya reningsverk och är tvungna att förnya sina miljötillstånd. Därför hoppas kommissionen att rapporten publiceras väl att den inte glöms bort.
- Kommunekonomin orsakara utmaningar. Förmögenheter ligger i nätverk som ofta gyllöms bort in underhållens finansiering.
- Nu när vi har ett bra faktapakett, kan kommissionen vara aktiv i ärendet.

11. Skrivartävling för högstadie-, gymnasie- och yrkesskolorna i Tornedalen, fokus Torne älv (ärendet från föregående möte). Ledamöter presenterar gensvar från kommunerna.
Enligt diskussionen konstaterade ledamöterna att förslaget skall utvecklas vidare.
Beslut: *Matti Myllykangas ska skriva ett brev som kan delas ut till skolor/skolförvaltningen.*
12. Utnämning av kommissionens finska ordförande och ersättare, jord- och skogsbruksministeriet. Nuläge. För kännedom
Sallisalmi berättade att hon har ställt frågan hur nomineringen framförs i ministeriet, eftersom mandatperioden upphör vid årsskiftet. Jokelainen sade att nomineringen var meningen att vara på statsrådets agenda den 12 december men har flyttats till mötet den 19 december. NTM-centralen har skickat sitt förslag där ordförande vore Timo Jokelainen och vice-ordförande Pekka Räinen såsom tidigare.
13. Kommissionens svenska ordförande och ersättare fr.o.m. 2020-01-01. För kännedom.
Johan Antti har ingen ersättare då Lisa Lundstedt lämnade länsstyrelsen och började arbeta i Luleå kommun i våras. En ny ersättare har inte nominerats än. Antti tänkte anmäla detta till Miljödepartementet så att frågan om ersättare blir löst.
14. Kommissionens representant i miljökonsekvensgruppen för planering av Outokumpu smältverk i Röyttä, Torneå: ordinarie sakkunnig Andreas Broman. För kännedom.
Broman sade att han har gått igenom handlingarna, men de beskriver endast nuläget, inte framtidens läge. Den 17 december arrangeras ett samrådsmöte som Broman inte kan delta i men hans kolleger på länsstyrelsen ska vara på plats. Det är viktigt att ta hänsyn till EU:s vattenramdirektiv alltså vattenstatusen får inte bli försämrad och att distriktet hör till laxens vandringsleder. Därför ska halterna granskas av den synvinkel att laxens vandring till sina egna lekälvar lyckas. Verksamhet skall inte ha påverkan till en art som förökar sig inom Natura 2000 -området. Redan den 10 januari upphör remisstid till Naturvårdsverket. Kommissionen ska behöva tidsfrist som sekreterare ska begära av myndigheterna.
15. Yttrandebeväran till kommissionen samt beslutsärenden. Bilaga 15 (Aino Hyöppinen lämnade mötet i mitten av punktens behandling)
- Yttrandeskiss om fiskestadgan diskuterades länge.
- Försiktighetsprincipen, som ska följas, togs fram, eftersom ICES rådgivning är 75 000 vandringslaxar för att trygga beståndet.
-Finlands tidigarelagd kustfiske kritiserades eftersom vildlaxar brukar vandra tidigare än odlade laxar.

- Diskussion om fiske med blysancken och om att förbjuda fiske med den metoden.
- Kommissionen ville inte ha en mening där ett av tillåtna kullenätfiskeveckoslut flyttas till augusti.
- Förslag: i yttrandet poängteras vikten att trygga laxvandringen till sina lekplatser.
- Förslag: fiskemetoder som skadar fiskar borde försöka förminskas.
- Diskussion om harrens fridlysningsstider

- Hoppas att fångstrapporteringen utvecklas för att den har samlad fakta som kan presenteras och det gör även restriktioner vid älven lättare att resonera

Andra yttrandeärenden är de som hör till Outokumpu industrianläggningen samt yttrandebegäran angående Kaunis Iron gruva.

16. Möten och seminarier, för kännedom

På kommande

2020-01-23 Vattenförvaltningsarbete i Torne vattendistrikt, Vattenmyndigheten i Bottenviken, NTM-centralen i Lappland, möte i kansliet.

Gångna:

2019-11-13,14 Vattenrådets kontaktpersonmöte, Skellefteå. Sekretariatet.

2019-11-25 Jord- och skogsbruksministeriet. Fiskerättigheterna enligt särskilda grunder och regalrätten till laxfiske i Norra Finland – nuläge och bedömning av eventuella ändringsbehov. Huhtala Pauliina, JSM. Sallisalmi, Aska, Kinnunen.

2019-11-26 UNESCO världsarv och fisketradition i Torne älv, konferens. Torneå Aine konstmuseum. (Obs. Kommissionen stöder konferensen genom Gränsälvsbidrag). Sallisalmi, Ahlstrand, Aska, Parvianen, Kinnunen.

2019-12-04 Vattenförvaltningsarbete i Torne vattendistrikt, Vattenmyndigheten i Bottenviken, NTM-centralen i Lappland, Sallisalmi. Skypemöte.

17. Övriga ärenden

Uppdatering av arbetsordningen aktualiseras (vikariat, se punkt 5).

Beslut: *Kari Kinnunen som ska vikariera kommissionens sekreterare ska ha kommissionens firmatecknanderätt och Kinnunen har rätt att använda kommissionens bankkonton under sin vikariat*

Verksamhetsberättelsen förbereds vidare, utkast före januarimöte 2020 för kommentarer, godkänns på mötet i januari.

Revisionsprocessen. För kännedom. Jonny Wiik är kommissionens revisor.

18. Nästa sammanträden

Beslut: *Den 31 januari 2020, den 28 februari 2020, den 15 april 2020.*

Obs. den 29/01 översvämningsgrupp Torne (FI) har möte, Kinnunen representant.

19. Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet kl 16:30 svensk tid

Timo Jokelainen
ordförande

Johan Antti
vice-ordförande